

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในพระราชานิพนธ์
เรื่องพระราชพิธีสิบสองเดือน

ผู้วิจัย : นางสาวณัฐกานต์ บุญยะดาษ

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: พระสุธีธรรมานวัตร, ผศ.ดร.,ป.ธ.๙, M.A. (Pali & Sanskrit),Ph.D. (Pali)
: ดร.แสง นิลนามะ, ปธ.๗,พธ.บ. พธ.ม. พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จสมบูรณ์ : ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดประสงค์ ๓ ข้อ ๑) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของพระราชพิธีสิบสองเดือน ๒) เพื่อศึกษาพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระราชพิธีสิบสองเดือน ๓) เพื่อศึกษาคุณค่าของพิธีกรรม ในพระราชพิธีสิบสองเดือนที่มีคุณค่าต่อสังคมไทยในอดีตและปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์พระราชพิธีสิบสองเดือน เพื่อประโยชน์ทางความรู้สำหรับประชาชนทั้งปวง โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่ในการพิธีนั้นๆ เช่น มหาเถรสมาคม รวมถึงคนทั้งหลายที่จะได้ความรู้ต่อไปภายหน้า ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ในแต่ละเดือน ลงในหนังสือพิมพ์วชิรญาณ กำหนดให้ออกทุกสัปดาห์จนครบหนึ่งปี ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ความมุ่งหมายและความสำคัญในการปฏิบัติพระราชพิธีสิบสองเดือนในสมัยโบราณนั้น ก็เพื่อแผ่พระเดชานุภาพของพระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ประจักษ์ และเพื่อเป็นสิริมงคลแก่พระนคร และอาณาประชาราษฎร์ รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นทางจิตใจให้กับสังคมในยุคนั้น

พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในพระราชพิธีสิบสองเดือน เดิมมาจากศาสนาพราหมณ์ และจากพระพุทธศาสนา แต่มีบางพิธีมาจากต้นเหตุทั้งสองนี้ ในสมัยอดีตพระเจ้าแผ่นดินและชาวพระนครนับถือศาสนาพราหมณ์ ครั้นต่อมาเมื่อชาวไทยหันมานับถือพระพุทธศาสนา ไม่ได้มีฤกษ์และพิธีใดๆ เข้ามาปะปน ดังนั้นประชาชนจึงนำเอาพิธีต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งไม่ขัดต่อคติทางพระพุทธศาสนามาใช้ปฏิบัติแทรกไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางใจ ดังที่เคยเชื่อถือมาก่อนแล้ว

คุณค่าพิธีกรรม ศาสนาพราหมณ์แหล่งกำเนิดในประเทศอินเดีย เป็นศาสนาดั้งเดิมในชนเผ่าอารยัน ซึ่งมีความเชื่อเรื่องพระเจ้าหลายองค์ โดยเฉพาะตรีมูรติ (พระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ) หลังจากนั้นเมื่อศาสนิกหันมานับถือศาสนาฮินดู จึงเรียกรวมกันว่าพราหมณ์-ฮินดู คุณค่าทางพิธีกรรมในพระราชพิธีสิบสองเดือน ได้ผสมผสานกับพระพุทธศาสนาอย่างกลมกลืน และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ไทย

Thematic paper Title: A Study of Buddhist Rituals in the Literary Works
the Royal Ceremonies Twelve-Months

Researcher : Miss Natthakan Bunyadas

Degree : Master of Arts (Buddhism)

Thematic Paper Supervisor

: Prasuthithammanuwat, Asst.Dr. Pali 9.

M.A. (Pali & Sanskrit), PH.D. (Pali)

: Dr,Swang Nilnama M.A. Pali VII, B.A. M.A. (phil), Ph.D.
(Buddhist Studies)

Date of Completion : 16 February 2016

Abstract

The thesis paper is of 3 objectives :- 1 to study the origin of the Royal Ceremony the Twelve-Months. 2) to study the rituals in Buddhism as appeared in the royal ceremonies Twelve-Months. 3) to study the values of the rituals as appeared in Twelve-Months which are valuable to the Thai societies both in the past and the present.

From the research, it is found that King Rama the fifth composed the Twelve-Months ceremonies to be the benefit in the matter of knowledge for all the people, especially those who are of the duties such the ceremonies, such as Mahad Lek, including all the people who can have the knowledge for ever in the future. Thus King Rama the fifth accepted to compose the poems of the Royal Ceremonies of Twelve-Month, a part in each month requiring every week until to year. With said reasons, the aim and the importance in practising Twelve-Months ceremonies at the past time, for the king powers to appear and to be the blessing to the cities and to the people including sentiment mind to the people in the societies.

The rituals in connection with Buddhism in the royal ceremonies Twelve-Months, originally the texts came from Brahmanism and Buddhism But some ceremonies come from these two religions. At the ancient time, the king and the people believed in Brahmanism there were not the auspicious time and any ceremonies. Thus the people brought the different ceremonies to be applied to the Buddhist ones.

The qualifications in the Brahmanism ceremonies in India were the original religions in Aryan Clan. They were of the beliefs about many gods, especially the

Trimurti (Brahma, Vishnu, Siva) later on the believed in Brahmanism-Hinduism. ant rituals ceremonies of twelve months. were of the values according the Thai histories.